

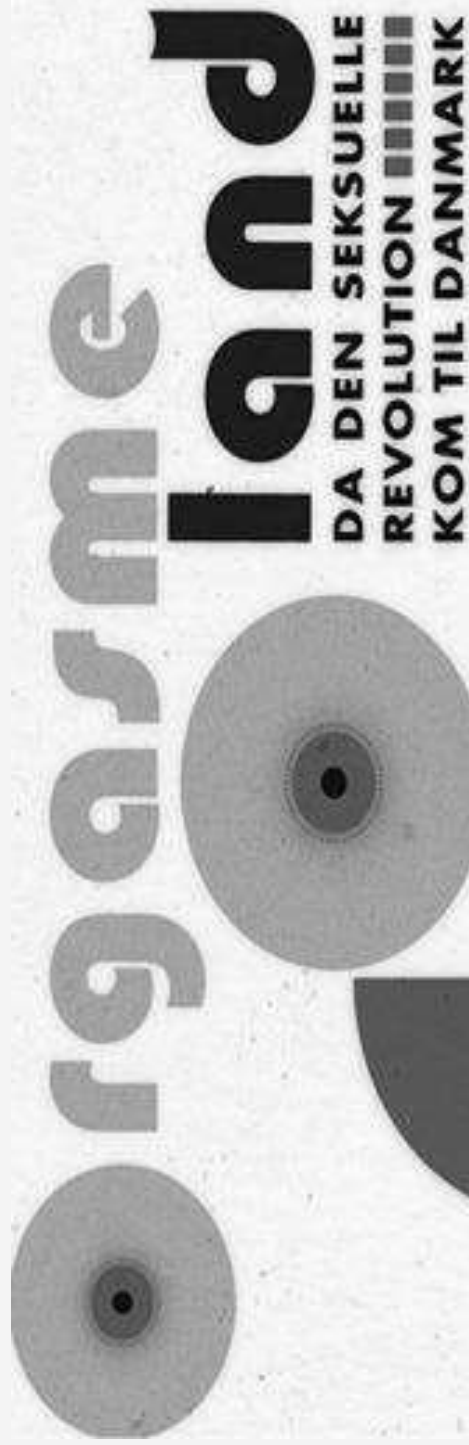

02. SEPTEMBER 2014

Dynamit i private køkkener

AF CHRISTIAN GRAUGAARD

I mellemkrigstiden ulmede oprøret fra mellemgulvet. Lea Korsgaards portræt af den seksuelle revolutions fortrup er et detaljemættet og stærkt underholdende pionerværk.

Wilhelm Reich var klejn af statur, men havde store armbevægelser og et ego, som kunne slå en hest omkuld. Den østrigske læge tilhørte oprindeligt inderkredsen omkring Sigmund Freud, og med velsignelse fra førerbunkeren i Berggasse 19 etablerede han i 1920'erne en række sexologiske poliklinikker for wienere, hvis gage ikke tillod årelange talekure på byens freudske ottomaner. Tesen var i al sin enkelhed, at uvidenhed og seksuelle hæmninger førte til muskelspændinger og plagsomme neuroser, og kommunisten Reich slog sig ikke til tåls med mentalhygiejniske lappeløsninger. Samfundet måtte reformeres fra bunden, mente han. Der skulle gøres plads til orgasmer uden censur.

Set i bakspejlet er det indlysende, at Reichs venskab med Sigmund Freud måtte lide skibbrud. Som sjælearbejder var Freud optaget af at skabe balance mellem individets lyst og kulturens realiteter, mens aktivisten Reich blev bannerfører for en revolutionær bevægelse, der så opgøret med klasesamfundet som en forudsætning for psykisk sundhed og seksuel harmoni. I 1931 stiftede Reich organisationen Sexpol, og modsat Freud så han ingen grund til at underkaste sig kulturens byrde. Han forsøgte tværtimod at kaste den af sig.

I 1934 blev Wilhelm Reich ekskluderet af det internationale psykoanalytikerforbund. Hans renommé som fritæinker og systemundergravende enfant terrible var cementeret, og hans teorier udviklede sig i stadig mere radikal retning. Ifølge Reich rummede orgasmen for både kvinder og mænd (førstnævnte var langt fra nogen selvfølge i samtidens seksualforskning!) en vital bioelektrisk kraft, og undertrykte man drifternes frie udfoldelse, ville det ikke alene resultere i psykosomatisk smerte, men også have fatale massepsykologiske konsekvenser. I Reichs univers var krop, psyke og samfund tre sider af samme sag, og den seksuelt hæmmede

personlighed var et ideelt vækstmedium for autoritetstro, aggression og fascisme.

Dr. Reich kom til København en forårsdag i 1933, på flugt fra nationalsocialismen og på udkik efter en venligsinde havn for sine fortsatte 'seksualøkonomiske' studier. De danske myndigheder var alt andet end begejstrede for den kontroversielle immigrant, og heller ikke byens psykiatere tog venligt imod deres uortodokse østrigske kollega. Reichs rebelske freudomarxisme blev fra både højre og venstre anset for et giftigt fantasteri, og en udenlandsk analytiker mente sågar, at han fuskede med "dynamit i private køkkener".

Til gengæld kom Reich som sendt fra himlen for en lille kulturradikal skare af kvinder og mænd, der ønskede moralsk-politiske reformer, men savnede en forgrundsfigur med stamina og internationalt udsyn. Mellemkrigstidens seksuelle reformbevægelse var – som Hans Scherfig spydigt beskrev det – en broget forsamling af idealister, utopister, bohemer og revolutionære, som groft sagt kun havde opgøret med kirke og spidsborgerligt bigotteri til fælles. Centralt stod 'abortlægen' Jonathan Leunbach, men tillige hans yngre kollega Tage Philipson, som med tiden blev Reichs nærmeste og mest betroede medarbejder. Hertil kom folk som Ellen Siersted, Erik Carstens, Jørgen Neergaard og Poul 'Krølle' Hansen. For slet ikke at tale om den flamboyante forfatterinde Jo Jacobsen, som skandaløst var blevet skilt fra Carlsberg-arvingen Vagn for at vie sit liv til den seksuelle revolution. Kredsen omkring 'Willy' Reich var lille, men utrættelig, og med base i Ryparken – af Scherfig omdøbt til 'Seksualparken' – blev der afholdt studiekredse, udgivet bøger og praktiseret kønligestilling, nøgenopdragelse og fri sex. Da Reich efter blot syv måneder blev tvunget til at forlade landet, faldt hans danske familie gradvist fra hinanden, og selvom flere af 'sexpolerne' anskaffede sig en 'orgon-akkumulator' til opsamling af dybbåls seksualenergi, var det de færreste, som kunne goutere

den sene Reichs kosmiske visioner og energiske forsøg på at løse kræftens gåde. Den reichianske epoke blev kortvarig, men satte sig dybe spor. Og den pegede flere generationer fremad.

Journalisten Lea Korsgaard har skrevet en imponerende kyndig og facetteret beretning om Wilhelm Reichs danske eksil og om den farverige flok bag dansk Sexpol. Med detektivisk grundighed er hver en sten blevet vendt, og bibliotekshylder, loftsrum og arkiver er blevet støvsuget for hidtil overset materiale. Korsgaard går til opgaven med smittende formidlingsiver, og det lykkes hende at fremkalde et knivskarpt tidsbillede og fortælle en historie, som ikke tidligere er blevet fortalt. Nok har koryfæer som Preben Hertoft, Morten Thing og Ole Andkjær Olsen skrevet grundigt og godt om 1930'ernes seksuelle reformprojekt, men hos Korsgaard når vi et spadestik dybere, og det myldrende persongalleri står klarere og langt mere nuanceret frem.

Jeg tøver ikke med at kalde 'Orgasmeland' for et seksualhistorisk pionerværk og glæder mig over, at en lakune i beretningen om det moderne Danmark omsider er fyldt kvalificeret ud. Vil man vide mere om den nære fortids vilde frisindsarkitektur, er dette stedet at begynde.

RELATEREDE ARTIKLER

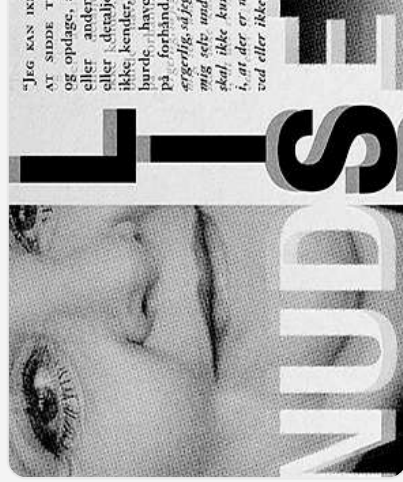
MACTEN ER I DINE HÆNDER

'Suffragette' er en rå og vidunderlig film om en gruppe engelske kvinders kamp for stemmeret. Bevæbnet med sprængstoffer, brosten,...

STEEN HEGELERS TILBAGEBLIK

Psykologen Sten Hegeler er på alle måder en spændende person. Han har nærmest egenhændigt været med til at kickstarte den seksuel...

EN KVINDES VILJE TIL SEJR

Portrætbog om Berlingske-boss Lisbeth Knudsen bekræfter myten om en ekstraordinært stærk kvinde, der over i 40 år systematisk har ...

Tweets by KVINFO

 INSTAGRAM

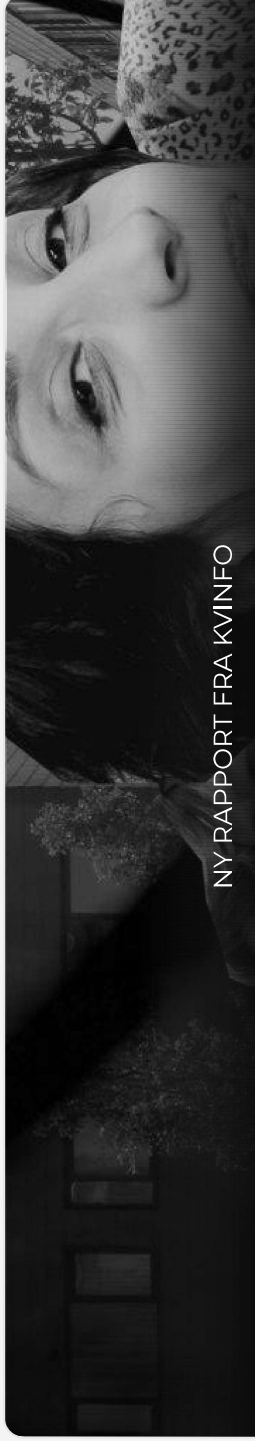
ARABISK FORÅR 10 ÅR

TUNESIEN GIK FORREST – MEN NU ER LIGESTILLINGEN
USIKKER

KØN OG KLIMA

VIL DU GØRE DIN UNGDOMSORGANISATION SKARPERE PÅ
KØN, LIGESTILLING OG KLIMA?

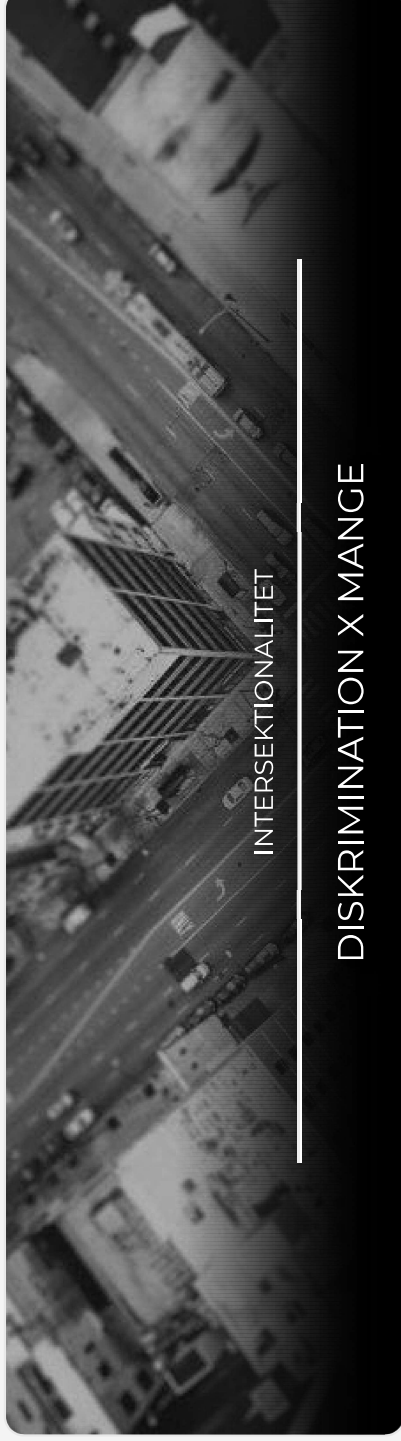
NY RAPPORT FRA KVINFO

DANMARK KAN FÅ FLERE MINORITETSETNISCHE KVINDER I JOB

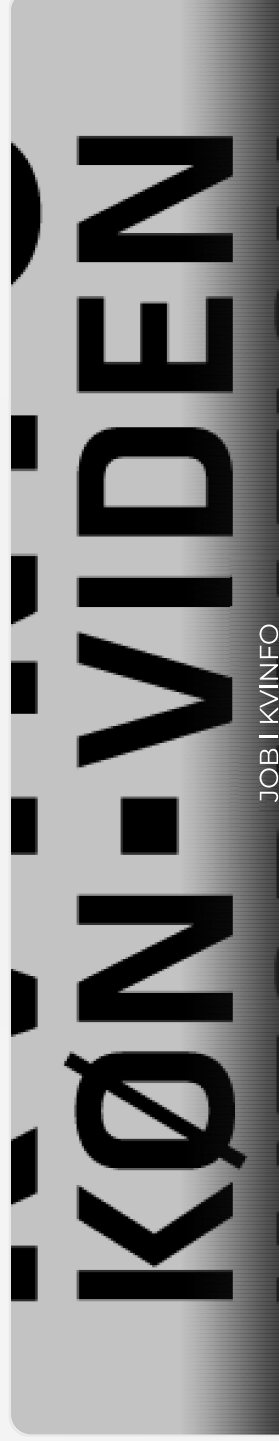
JOB I KVINNO

KOORDINATOR TIL MENTORNETVÆRK I TINGBJERG OG
UTTERSLEVVHUSE

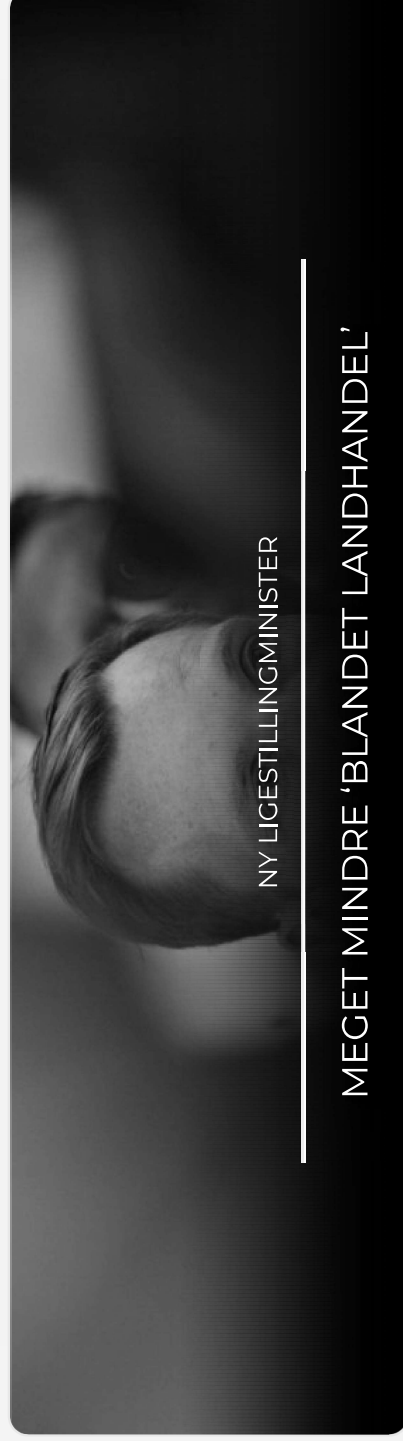
INTERSEKTIONALITET

DISKRIMINATION X MANGE

JOB I KVINNO

KVINFO SØGER CONTROLLER

MÆNDS #METOO

SEKSUEL CHIKANE RAMMER OGSÅ MÆND

OM KVINFO

MEDARBEJDERE

PRESSE

NYHEDSBREV

KVINFO
KØN-VIDEN
INFORMATION
FORSKNING

KVINFO
CHRISTIANS BRYGGE 3
1219 KØBENHAVN K

CVR.NR.: 12919247
EAN NR.: 5798009814371
TLF: 33 13 50 88
E-MAIL: KVINFO@KVINFO.DK

KVINFO er Danmarks videnscenter for køn, ligestilling og mangfoldighed og samlingsstedet for forskning, viden og information om den moderne ligestillingsdiskussion nationalt og internationalt.

Kvinfo.dk - © Copyright 2018 All rights reserved. - Web by Robotnik.coop

---

privatlivspolitik
cookies